

Bag de astmahvide gardiner: Upåagtede opblomstringer

10 (+40) oversete fra 00'erne

Besværgelser

Da *Passages* redaktion bad mig om at udvælge 10 oversete danske skønlitterære værker fra 00'erne, takkede jeg straks ja, for det lød da som en for en gangs skyld både sjov og skræddersyet bestillingsopgave. Men nej, hvor har jeg, siden jeg for et par måneder begyndte at scanne mine reoler, bandet opgaven ad helvede til som ganske og aldeles umulig!

For overset – i forhold til hvad? I forhold til den almindelige, semi-dannede offentlighed, defineret som fx *Politikens* eller bare *Weekendavisens* læsere? Så kunne ret meget af alting godt komme i betragtning. Eller i forhold til de snævre, på kryds og tværs overlappende, (i egen formening) avancerede litterære kredse bestående af yngre og reelt unge digtere og kritikere, fra Forfatterskolen til Testrup Højskole, som ikke har læst Ribbjerg fx, siden de gik i gymnasiet? Eller i forhold til officiel kritisk opmærksomhed og kanonisering, i fødekæden fra avis anmeldelser til skoleantologier – og dermed også i forhold til den centraliserede, homogeniserede literaturopfattelse, der implicit styrer denne opmærksomhed og kanonisering og som dømmer avantgarde og genrelitteratur lige irrelevant? Eller i forhold til selve ideen om et (hoved)værk, dvs. skæve, *freaky*, utilpasse(de), for tynde eller for tykke eller for uboglige bøger? Eller i forhold til ganske arbitrære litteraturformindskninger? Hvorfor er fx dramatik ikke længere litteratur? Eller helt formelt i forhold til litteraturpriser og nomineringer til samme? Eller i forhold til forlag, hvor alt udkommet på andet end Gyldendal og søsterforlag vel per definition er overset? Eller eller eller?

Jeg har bestemt mig for at operere med et oversetheds-parameter, der er en blanding af alle de ovenstående og så den helt enkle instruks til mig selv, at det skal være værker, som jeg med glæde vil læse igen, og som jeg derfor helt ærligt vil anbefale jer, læserne, at læse for første gang, hvis I, som sandsynligt er, ikke har læst dem før (og hvis I overhovedet kan få fingre i dem, mindst to af værkerne er ikke uden videre opdrivelige, det er bl.a derfor, de er oversete!). Og selvfølgelig har jeg ikke kunnet lade være med at supplere de 10 udvalgte værker med 40 boblere ...

Jeg har så det ekstra problem, at jeg siden 2004 har uddelt en pris for oversat litteratur, Bukdahls Bet – Den Smalle Litteraturpris. Vinderne af prisen kan ikke komme på listen, har jeg besluttet, men de nominerede, 12 foruden vinderen hvert år, kan godt. På den endelige liste har to værker, *Hvem kommer morgengryet til?* og *Piratdans*, været nomineret til Bet'en (og 13 blandt boblerne). De i forhold til ret mange af de ovennævnte parametre uretfærdigt ekskluderede vinderværker er Boris Boll-Johansens *Små breve*, Martin Larsens *Svanesøsonetterne*, Viggo Madsens *Grænsefladning*, Lii W. Hurs *I multiverset er demokratiet enevælde*, Hans Otto Jørgensens *Fluebogen* og Martin Larsens *Monogrammer*: Der er endnu ikke fundet en vinder fra 2009, enmands-priskomiteen grubler for fuld damp (en mere hemmelig pris, med samme enmands-priskomite er Jørgen Fegge-Hansen-medaljen – Den Innovative Romanpris, der senest gik til Jeppe Brixvold for *Forbrydelse og fremgang*, som derfor heller ikke tæller med, lige så uretfærdigt nok).

Nok snak, list op!

2000: Christian Dorph: *Popcorn*, Lindhardt & Ringhof

Dorphs digtsamling udkom efter to glødende lavmælte samlinger, 1992 og 1995, og én komplet forbumlet kriminalroman, 1999, og dens karnevalisering og hårdkogning af et mut, centrallyrisk hverdagsjæg lignede den bevidst spektakulære overstyring af forfatterskabet, som den vel også var, men den slags halsløs akrobatik morede ikke mere klassisk sindede kritikere, der reducerede bogen til efterklang af 60'erne i almindelighed og Højholt (som bogen eksplicit linker til, det skulle den aldrig have gjort!) i særdeleshed, den forkerte slags klassicisme altså.

“ Alt i alt må man sige, at Højholt-Beckettinspirationen er så tydelig og gennemgribende i *Popcorn*, at bogen nærmer sig en – ganske vist meget dygtigt udført – litterær pastiche. For nogen vil *Popcorn*-digtene måske tage sig vældig moderne ud, men i virkeligheden gentager de i alt væsentligt 30-40 år gamle ideer. De kan umiddelbart virke avancerede og grænseoverskridende, men i virkeligheden er de dybt traditionelle. (Anmeldelse ved Niels Lyngsø i *Politiken*)

Popcorn er det eneste lyriske hovedværk begået post-2000 af et mandligt medlem af 90'er-generationen (Carsten René Nielsens samlinger af surrelle prosadigte (boble-kandidater alle), 2001, 2005, 2008, er gode, men blueprintet til dem blev skabt i *Cirkler*, 1998), bemærkelsesværdig ved sin humørsygt og virtuost orkestrede stilighed. Og så er der jo en sær poetisk (u)retfærdighed i, at *Popcorn* – måske på grund af den blaserte reception – blev afsættet til Dorphs række af intrikat groteske kriminalromaner, først solo, *Hylster*, 2003, og siden i samarbejde med *Popcorn*-redaktør Simon Pasternak i *Om et øjeblik i himlen*, 2005 og *Afgrundens rand*, 2007. Så sent som 2009 kom en lyrisk sequel, den langt mere cool melankolske *de sidste mange år har det handlet om børn*; kriminalistikken havde taget cirkuset.

“ jeg var engang i tyskland det var før krigen de råbte så højt alle sammen heil råbte de jeg købte billig sprut og tankede bilen op de kaldte mig for lykkejægeren men jeg er sgu da ikke nogen lykkejæger jeg var kun af sted den ene gang det må have været på grund af mine øjne for dengang havde jeg sådan nogle drømmende blå øjne jeg skyndte mig hjem og gemte flaskerne af vejen så kom krigen jeg havde en gesjæft i kælderen med sprut og falske rationeringsmærker der var et rend af folk så fik jeg besøg af kongen han sagde at jeg skulle holde op med at forfalske mærkerne og så købte han en flaske snaps jeg måtte holde flasken mens han steg op på sin hest igen

Boblere: Camilla Christensen: *Stakkels bobcat*, Niels Henrik Svarre Nielsen: *Biografisk Skygge Leksikon*, Asger Schnack (og Lars Gundersen): *Stemmer og sten fra Assistentens Kirkegård*, Harald Voetmann (Christiansen): *Kapricer*.

2001: Rasmus Nikolajsen: *sølvKANIN*, Borgen

Rasmus Nikolajsens debutbog, *digte om lidt*, bestemt ikke den mindst indtagende debut i sværmen af offensivt charmerende 2000-debutanter, Frost, Andkjær Olsen, Skinnebach, Voetmann (bobler ovenfor), fik pænt med ros for formviljefastheden, med hvilken han holdt samlingens tendenser, såvel formelle (ordspilleri) som tematiske (kissemisseri), til det rene pjank perfekt på plads. I *sølvKANIN* (titlen henviser ikke for ingenting til Jeff Koons) gik Nikolajsen i al *hardcore*-beskedenhed hermetisk amok med pjankeriet; en excentrisk konceptualisering, tenderende mod privat nonsens, udkupper distræt centrallyrismen – udover 2 x komplet rundtosede versioner af debutbogens digtfirkanter, indeholder bogen et hunde-afsnit og et sommerferie-afsnit og et afsnit med kukkede sentens-par. Og jep, absolut lifligt åndssvagt er og var det, for ingen andre end mig:

“ I Rasmus Nikolajsens tilfælde består det forladte inventar [i et Paul la Cour-citat! LB] i selvkommenterende lal og friskfyragtig fjollerier. Mere fordrer han ikke af sine egne ord. “En sol er en prut,” oplyser han – og siger nederst på siden, som svar: “... sådan udsprang blot et par kløhandsker fra mine mange dyrekærester”. Man forstår, at formens knaphed og stramhed skal manifestere vilje til trods alt at installere en lille smu-

le orden i kaos. Men derudover forstår man ikke så forfærdeligt meget. (Anmeldelse ved Erik Skyum-Nielsen i *Information*):

Det er meget muligt, at slipstrømmen fra den kulørte prut, som sølvKANIN i de fleste kritiske øjne lignede, gjorde det umuligt for de samme kritiske øjne at fiksere og respektere Nikolajsens første hovedværk, den satoriske system-miniature *Frihed og sex på rejsen*, 2003. Først med comebackværkerne *Alting ender med et bryllup*, 2008, og *i Athen*, 2009, der med deres remixing og OULIPO-julelege rimer på så meget i tiden, ligner han atter den centrale digter, som han hele tiden har været. Og til august kommer på People's Press et *Socialdemokratisk digt*.

“ Indhold:

Min vandafvisende barndom *et lala* (0 selvmord)

+ dit blanke udgangspunkt ...

Mere + MINDRE

- dette er en samling af blomkåls-hjertes i farvelagte handicaps

Boblere: Kaspar (Kaum) Bonnèn: *Inventarium*, Mads Brenøe: *Bjerget*, Asger Stig Møller: *Greven*, Mikkel Thykier: *.katalog*.

2002: Pia Juul: *Adresser – uddrag fra adressebogen, Basilisk*, hæfte 13 i B16-serien (som Mikkel Thykiers *.katalog*., bobler ovenfor, er nr. 4 i).

Det mindst kendte værk på Pia Juuls værkliste, der foruden de kritisk anerkendte romaner, digtsamlinger og novellesamlinger inkluderer et bind dramatik, en “roman for børn” og en “billedroman for børn”. Og det korteste værk på værklisten: 16 sider alt i alt ligesom de andre hæfter i B16-serien; hvor listens øvrige værker alle trygt er bøger, er *Adresser* et hæfte, et rigtigt lillebitte undergrundshæfte, udkommet på et rigtigt undergrundsforlag, som nedenfor Rasmus Graffs *Som levende begravet her*. Og det eneste strengt spilleregelt bundne værk på værklisten. Det er så bare en spilleregelt, der ikke røbes på forhånd – ergo er det et rebusværk! – den skal læseren selv regne ud ved at applicere hæfte-titel og enkelttekst-titler på selve de bittesmå teksters på samme tid juulske og sært forvredne formuleringer ...

“ 1983

rigtigt øl driver koldt indad lysende dage er hverdagene ønsker jeg så kisteglad og livligt efter meget ødselt natteroderi

Løsningen er naturligvis, at ordenes første bogstaver til sammen danner en adresse, i dette tilfælde: “rødkilde højskole, møn”, som husede digteren det/de pågældende år. Pling! Men den løsning står som sagt ikke i hæftet, og da hæftet heller ikke blev anmeldt (heller ikke af mig) og kun rigtigt er omtalt i min *Generationsmaskinen*, er

læsningen ikke alment tilgængeligt. Hvilket hæftet også knapt nok er: Ifølge bibliotek.dk forefindes det kun på syv biblioteker (herunder Det Kgl. (hvor det ikke udlånes) og Statsbiblioteket).

Nu om stunder er der systemisk og spilleregelsstyret og mere eller mindre direkte OULIPO-inspireret tekst-halløj over det hele, fra Peter Adolphsens leddelt flaprende *1 million historier*, 2007, til Rasmus Nikolajsens HCA-programmerede *i Athen*, 2009, men Pia Juuls hæfte forbliver pionérværket, med den velsagtens stadigvæk originalest opfundne og elegantest gennemspillede spilleregel – der jo ydermere peger frem mod den prekære dobbelthed af yderlighed og inderlighed i værker som Mette Moestrups *kingsize* og Maja Lee Langvads *Find Holger Danske*, begge fra 2006 og ganske tydelige.

Boblere: Naja Marie Aidt (og Kim Lykke): *Balladen om Bianca*, Peter Laugesen: *Radio Fiesole/ Grassinian Cantos*, Eli I. Lund: *Jeg vil have sex med en kvinde fra fremtiden*, Morti Vizki (og Christian Skeel): *Rejsebog*.

2003: Klaus Rifbjerg: *Alea*, Gyldendal

Rifbjerg skriver så djævelsk mange og forskellige bøger, at de opsparker deres egen sky af glemsel, og det er ikke mindst gået ud over det skønne monstrum *Alea*, med generebetegnelsen “En tilfældighedsroman”, Rifbjergs spontanistiske modsvar til Højholts gennem 25 år omhyggeligt spundne *Auricula*. I stedet for at mase sit oceaniske talent ned i en snæver genreform – hvilket han med succes har gjort flere gange de sidste 15 år, ikke mindst i kortromaner som *Billedet*, 1998, og splinternye *Skiftespor*, diametrale modsætninger til *Alea* – skriver han fabulerende løs i flere autobiografiske og (kontrafaktisk) historiske spor på én gang, tager sin formegethed på ordet og tager den personligt – som en personlighed, der reagerer skrift-eksplosivt på andre (navngivne) personligheder (jeg har lige fået mit andet, fnysende brev på en måned fra den livlige legende!), herunder frem for alt sig selv, hvilket lige siden skandale-klassikeren *Marts 1970* har været en brændende tornebusk i øjet på mådeholdet.

“ Hovedstolen er beundringsværdig klar over 400 sider, men grundfjeldet mangler, som det ofte mangler, når debutanter vil skrive en roman om *det hele*. Klaus Rifbjerg har debuteret igen, og det er i virkeligheden det smukkeste, man kan sige om *Alea*. (Anmeldelse ved Bettina Heltberg i *Politiken*)

Det er nøjagtigt det fede ved *Alea*, at den er grundfjelds- og centrumsløs, at den er lutter omsvøb og falbelader i friløb – idiosynkrasier *in real time*. Nærmeste parallel er måske faktisk Niels Franks lige så velskrevne og generøst private monstrum *Første person, anden person* (bobler nedenfor); hvis der er to, der står sammen blandt dansk post-avantgardes jeg-geysere ...

“ Hans Hedtoft slog øjnene op og følte en skarp smerte, der bredte sig fra skulderen ned over venstre arm og syntes at klemme hans brystkasse sammen. Med panden glinsende af

sved satte han sig op i sengen. Lyset fra gadelamperne uden for hotellet kastede et koldt skær ind på gulvet, og rullegardinets snor og strop lavede en skygge på gulvet, hvor det så ud, som om den lille kvast forneden på rullegardinets snor kunne være en edderkop. Med en stønnen fik den danske statsminister svinget benene ud af sengen, og mens han med en hånd til halsen vaklede ud på badeværelset, fordi han troede, han muligvis skulle kaste op, så han sit ansigt i spejlet, og det var det sidste, han så. Tanken om forandring havde sandsynligvis i tidens løb strejft ham, men en forandring af den art, han nu oplevede, havde Hans Hedtoft ikke kunnet forestille sig, og det havde jeg heller ikke.

Boblere: Robert Zola Christensen: *Fancy og andre dyr*, Helle Helle: *Min mor sidder fast på en pind*, F.P. Jac: *Numse-Kaj som besøgsven*, Louis Jensen: *Alma*.

2004: Susanne Staun: *Martas hjerte*, Gyldendal

Listens eneste genreroman, en slags seriemorder-thriller vel egentlig, bortset fra at Susanne Staun efter eller rettere samtidig med, at hun til suspensefuld overflod har opfyldt genrekravene, praktiserer sine helt egne fortegninger og formørkelser af skabelonerne, hvilket placerer forfatterskabet i en umulig og ensom position i det tomme rum midt mellem fin- og trivallitteratur. I *Martas hjerte* vender hun seriemorder-klicheen på hovedet og skaber en empatisk seriemorder, der er mindst lige så uhyggelig og ikke så lidt mere foruroligende end de psykopater, der befolker hendes serie om profileksperten Dr. Fanny Fiske. Hvortil kommer den intrikate og drastiske fortællekonstruktion, at romanen har form af seriemorderens brors politianmeldelse af sin søster.

Ligesom hos Rifbjerg er Stauns produktivitet et selvstændigt problem: 11 romaner 1998-2009, som på trods af glimrende anmeldelser – der imidlertid halvdelen af gangene er krimianmeldelser af immer litterært relativiserende krimianmeldere – ikke bliver skrevet i kritisk mandtal nogen steder på grund af akkurat hybriditeten (Staun modtog i 2005 Statens Kunstfonds treårige arbejdslegat, men det er så også det). Hun har haft mere kommercielt held med sin Fanny Fiske-serie, fem bind 1999, 2000, 2002, 2008, 2009, som hun efter en længere pause er vendt tilbage til, end med sine autonome og derfor også mere udsigtsløse og kuldslåede enkeltromaner, der ud over *Martas hjerte* tæller *Blå hav*, 2001, *Langt fra mig*, 2003, og *Skadestuen*, 2005: Hvor Fanny Fiske-serien er en effektiv og bevidst femikrimi-karikatur, dér er de autonome romaner rendyrkede Staun-værker. Flere af dem! For *min* skyld!

“ Polititorvet/ 1567 København V/ att: Vagthavende/ Politianmeldelse vedr. min søster Marta:/ Jeg skal hermed anmelde de seksten mord, som min søster har begået, som jeg er bekendt med, og som jeg kan verificere. Alle seksten mord er blevet mig oplyst direkte af min søster. Der er tale om flere, men jeg er kun bekendt med de seksten, jeg har angivet./ Det drejer sig ikke om rovmord, berigelsesmord, bestialske mord eller på nogen anden måde mord, som er lette at forholde sig til. Der er tale om medlidenhedsdrab udført af ærligt hjerte.

Boblere: Niels Frank: *Første person, anden person*, Henrik Have: *Vikariatet*, Arthur Krasilnikoff: *Hvalens øje*, Viggo Madsen: *Patent på tilværelsen*.

2005: Lone Munksgaard Nielsen: *Hvem kommer morgengryet til?*, Lindhardt og Ringhof

Lone Munksgaard Nielsen har siden sin debut i 1993 været den evige outsider (en fjern kusine og nær veninde er Lene Henningsen, bobler nedenfor). I de minimalistiske 90'ere ved at skrive visionære slapstick-læsedramaer og sær-mytologiske manualer, og i de digitale 00'ere ved at skrive børnedigte og haikuer og sigøjnerdigte og en dystopisk sci-fi-punktroman. *Hvem kommer morgengryet til?* er bogen med sigøjnerdigtene: renfærdigt stiliserede, gentagelses-misbrugende (refrainer, traditionelle post-rekvisitter, månen, floden, etc.) eksistentielle/kærlighedsmæssige/mytiske ve-klager, helt uden ironi. Hvilket principielt ikke burde være kunstnerisk overleveligt, men det er det så bare alligevel, takket være ubændig talentuskyld og stilvilje.

“ Lone Munksgaard Niensens digtsamling vil nok ikke blive oversat til ungarsk. (Anmeldelse ved Erik Svendsen i *Jyllands-Posten*)

Fordi det er nogle meget forskellige (stadig mere pure og stadig mindre krogede) former og genrer, Lone Munksgaard leder sit meget særegne talent igennem – senest har hun forfattet to salmer og to billedbøger – er hun svær at fastholde og simpelthen *huske* for de hver anden gang pænt positive anmeldere. Excentricitet, der gennem formelt flipperspil lutres til hjerterenhed, men glad spiller/spilles videre, hvad er moralen i det?

“ Dæk dit barn med mørke

Du skulle aldrig have givet dét navn.

Klæder og jord vil ikke slå til.

Du skulle aldrig have givet dét navn.

En nat kommer der sprækker i mørket
og du kan ikke længere skjule dit barn.

For månen vil ikke dele
sit navn med nogen.

Boblere: Jens-Martin Eriksen: *Forfatteren forsvinder ind i sin roman*, Christina Hesselholdt: *En have uden ende*, Juliane Preisler: *Lyse tider*, Jokum Rohde: *Löwenlandet*.

2006: T.S. Høeg: *En drøm af en bog*, Borgen

Musikeren og digteren T.S. Høeg plejer selv at forklare sin synligheds flimren med multikunstner-formlen: 1, 2, helt uoverskuelig. Men selv hvis man koncentrerer sig om hans forfatterskab – hvilket flere skulle tage og gøre – kan det være svært at fokusere, fordi Høeg, meget ligesom Lone Munksgaard Nielsen, lystigt genrespringer fra bog til bog. I 00'erne har han udgivet en jazz-guide, et lokalt-globalt hybrid-monstrum, en samling drømmereferater og en digtsamling. Da Høeg i 80'erne og 90'erne skrev eller måske rettere skriblede særere, nede på sætningsplanet, som var et langt og komplekst plan (modsat Lone Munksgaard, men ret meget lig Harald Voetmann før hans nye roman), var genrerne, i deres langsomme forliden deres avantgarde-zone, i og for sig stabile nok: (eksperimentel) kortprosa, (eksperimentel) roman, men nu hvor Høeg skriver, ikke skribler, frit og funky, er de *all over the place*.

En drøm af en bog er ikke overraskende bogen med drømmereferaterne, og drømmereferatet er jo en art *reality*-udgave af det surrealistiske prosadigt (dette forår udkom Pejk Malinowskis *Den store danske drømmebog*, som har støvsuget google for danskernes (referater af deres) drømme), der caster drømmeren og hans nærmeste + kändiser fra drømmerens mytologiske univers (hvis et sådan haves, og det haves i høj grad her) i mærkelige og banale og pinlige eventyr, der hårdt nok for dansklærerne (anmeldere er også dansklærere) nægter at lade sig fortolke alment, fordi de er angiveligt autentiske drømme, hvilket på den anden side ikke forhindrer dem i at divertere i højt, glidende gear.

“ SMILE

... engang i slut-1960'erne er Hawk på besøg hos George Bush Sr. i Ravenport, Connecticut, hvor de ude i hans store park spiller bold, som desværre hele tiden ryger ind ved

siden af til selveste Brian Wilson fra The Beach Boys, men det er ikke så godt, fordi både Hawk og George ved, at det er ham, der er den egentlige præsident, og sådan én gør man ikke bare utidigt gal./ Alligevel kan Hawk og George ikke lade være med at spille bolden ind ved siden af, hvilket er den egentlige grund til at stakkels Brian Wilsons store musikværk med arbejdstitler som "Dumb Angels" eller "Teenage Symphony to God" aldrig fik fred til at blive færdiggjort./ Men for at undskylde miseren smiler Hawk og George, alt det de kan, ind til Brian Wilson, mens boldspillet lystigt fortsætter./ Da senere kun dele af værket udkom på long playing-plade, hed det da også "Smiley smile".

Boblere: Lene Henningsen: *Havfruefonografen/ Fonogrammer fra blæstens datter*, Marianne Larsen: *Stjerne for en frafalden*, Inger Pedersen: *Halsen af en svane*, Kasper Thomsen: *Malonecity I-II*.

2007: Line Knutzon: *Måvens og Peder på herrens mark*, Drama

Line Knutzons *Måvens og Peder på herrens mark* er et stykke radiodrama (et af de sidste, der blev opført, inden radioteatret var en saga blot) i bogform, udkommet på det eneste forlag, der stadigvæk udgiver dramatik og som derfor passende nok hedder Drama. Og så bliver det simpelthen ikke mere smalt og usynligt med en fremragende litterær udgivelse; undergrundsudgivet avantgarde har dog et miljø med blogs etc. at ekko i; bogudgivet dramatik har ingen offentlighed overhovedet (forlagets målgruppe er de folkelige teatertrupper – bogstaveligt talt dilettanter! – der kan finde på at opføre det, hvilket vel dårligt kan kaldes en offentlighed). Stykket er foreløbigt sidste nummer i en hel radiodramatisk føljeton om Måvens og Peder, to skolekammerater, der hver gang mødes igen efter mange år og så drager ud i samfundet og konfronterer sig med denne eller hin samtids-satiriske misere.

Men i *Måvens og Peder på herrens mark* er miseren for første gang ikke samtids-satirisk, men rent allegorisk-eksistentiel – Måvens og Peder tror, de er døde – med direkte link til Knutzons gamle absurdistiske læremestre, Beckett, Ionesco, Ørnsbo (bobler, som prosaist, nedenfor), men også som en overgivent fabulerende og frigjort/frisat parodi på samme. Der er også en varme, opdager man, i Måvens' og Peders hyssede fjetteri, som i virkeligheden gør fanden til forskel. Ingen i dansk litteratur er sjovere end Line Knutzon, og det er måske den allerstørste forhindring for hendes kanonisering.

“ Ramleskramle i køkken.

PEDER: DU SER DA ELLERS MEGET GODT UD MÅVENS, BEGYNDT AT DYRKE SPORT?

Kort stilhed. Måvens tænker. Ska jeg lyve?

MÅVENS: JA ...

PEDER: NOGEN SPECIFIK SPORT?

Stilhed igen. Evt. lyve mere?

MÅVENS: ØHHH – JA, DET ER ATLETIK ... hm.

Ramleskramle

PEDER: NÅ MEN ER DET IKKE CRICKETTØJ DU HAR PÅ?

MÅVENS ... JOV, JEG SPILLER CRICKET OM ONSDAGEN MED NOGLE ... HM, HM FYRE ...

PEDER: MEN ER DET IKKE SØNDAG I DAG?

Meget stilhed fra køkken.

Boblere: Per Aage Brandt: Negationer, Peter Højrup: Under det kogende hav, Hans-Erik Larsen: Og så til mennesket, Jess Ørnsbo: Fru P.

2008: Birgit Munch: *Piratdans, Borgen*

Titlen er rimelig fredelig, men allerede genrebetegnelsen er kontamineret med det munchske ordspilfægteri: "En fortællekredsen". Og rigtignok kredses der i de små og bittesmå kapitler af en med sig selv cirka identisk fortæller og adoptivmor om cirka den samme piratsøn og Messias kaldt Jonathan, men alt andet er i totalt galsindigt-mekanisk sprog/billed-ynglende flux – som en hjælpisket Simon Grottrian (hvis fromhed har skabt (en vis!) ro på verslinierne; Munch forbliver furiøst djævlbesat) – og som i de enkelte stykker i Munchs tre anti-kredsende kortprosasamlinger, 2000 (endnu en knortet debutant fra det år), 2002, 2005, hvor der i den anden var visse ansatser til novelleagtigt virksomhed, der hårdt blev slået ned på i den tredje – og selvfølgelig er den overfladiske sammenhæng i *Piratdans* bare en (god!) undskyldning for at gå fuldstændig fra koncepterne. Sjældent konsekvent læserterrorisme med andre ord!

“ Bedst fungerer Birgit Munchs tekster nemlig, når de ikke bare er skøre, men lader læseren opleve en bevægelse fra nogenlunde normalitet og ud i den vilde rablen./ Det sker for sjældent i *Piratdans*. Og så føles den vilde nonsens faktisk ret monoton. Det er som at sutte på en forvandlingskugle: farverne skifter, men smagen er den samme. Eller som at se på en knitrende tv-skærm uden signal; der sker en masse, men alligevel sker der ingenting. (Anmeldelse ved Tue Andersen Nexø i *Information*)

Det unikke og vigtige ved Birgit Munchs fortællekredsen er, vil jeg plædere for, at dens poetiske syre-fantastik altid allerede har sluppet jordforbindelsen – men ikke satellitsignalerne NEDE fra jorden – i en frithvirvlende omgang med metafysik, my-

tologi etc. som forspintrede ingredienser i et molekylær-gastronomisk litteraturlaboratorium. For nu selv at lade mig gribe af den Munchske pirattungedans, hvilket man skal passe på med, *I know*, uden ende som den målrettet er.

“ STEMMEGAFLER

Med stritfrisurer himmelvidt dansede vi til bablebal med Tintins 114 enker. Dødsstripspagatets blodlys var pupiller ind i Jonathan der spiste indbagt sneskred som Gud spiste sig selv rub og og stub. Kammertonen harkedede havbund, kejsersnittet blev verdens ende – en kolos på lerversefødder der gav sig til at steppe. Sfinksens rosenkål gnistrede, issens haglvejrer gættede bevidsthedskoden. Fugleskræmslets briller var kærlighed ind i ursuppens trækbasun. Den trapezfyldte retssal dirrede af feberredninger indtil kolossen Jonathan kollapsede, og apostlenes søheste padlede ind og vendte det raketformede modernærke. Tulipanen hvæssede sin glorie. Stemmegafler spredte munden til kastanjedyrer ballondans gennem abrikosnatten.

Boblere: Janina Katz: *Længsel på bestilling*, Knud Steffen Nielsen: *Det gør ikke rigtig ondt på fisk*, Preben Major Sørensen: *De dødes vej*, Dorrit Willumsen: *Dage med en slave*.

2009: Rasmus Graff: *Som levende begravet her*, 28/6

Rasmus Graff er en ægte undergrundsdigter – endnu u-overgrundsdigter – der har udgivet et ægte undergrundshæfte på i alt 24 sider, “Printet i et oplag på 60/ Heraf 20 med bordeaux-farvet omslag/ og 40 gratis, omslagsløse til udstillingen Vedretkst”, som han på ægte avantgardevis ikke har forfattet et ærligt ord af. Undertitlen og genrebetegnelsen er “Södergran-installationer”, fordi tekst er klippet fra Edith Södergrans fem digtsamlinger efter tre enkle systemer: alle ord med o, alle sidstelinjer, alle linjer begyndende med de to ord “Jag är”.

En noget mindre brutal og hærværksagtig intervention end parallelle aktioner som Rasmus Nikolajsens SMS-remake af “Det var på Skanderborg Station” i *Athen* og Pablo Llambías’ kønsskifteoperation på Suzanne Brøggers *Kærlighedens veje & vildveje* i hans 2009-bog af samme navn. Illuminerende særdestillater kunne man måske tale om; i hvert fald får fx o-klippene en helt særlig, henrevet måbende karakter med alle deres o’er og och’er, som hvis månen skrev finlandsk-svensk:

“ och och omvända orm o och ohörbara ord och och om och och och och och okända oss och orädd onda om obarmhärtigare oräkneliga och och och och omöjlighet omöjlighet o och och om omkring och och och och om och och och ordna och och och och och och om och och och och och och och och omkring och och och och om omkring och o oemotståndlig och offerhällar och ord och ohc olustig och otillgänglig o och och och och omkring oss o o o ord och ovädren och och och och öppnade och ord och och och oförutsedda och om ormar och och obruten oöverträffligt om och obekymrad och och och oberörda och och och oss och och o och oss oss om och o ord otillräcklighet ofattliga / (Framtidens skugga, 1920)

Boblere: Emilio Alvarez (pseudonym?): *Efterladte digte*, Anne-Louise Bosmans: *Vi er amøber*, Christian Haun: *Sig farvel til dig selv*, Hans Otto Jørgensen: *Hjernens egen store hund*.

For slet ikke at tale om Ida Marie Hedes *Seancer* og Teddy Josephsens *Et kup det det* og Steen Langstrups *Den hvilende ondskab* og Eske K. Mathisens *Vinterfluen* og Amalie Smiths *Fabrikken falder* (med plakat-indstikkene) fra dette herligt uafsluttede forår.

Kærlig hilsen.